

Fud 2010

Peter Wikberg
Forskning för långsiktig säkerhetsanalys

SKB:s forsknings- och utvecklingsprogram har pågått under lång tid

Fud - 89

- Studie av WP-cave metoden
- Studie av tunnlar under Östersjön
- Ny säkerhetsanalys, SKB 91

Fud - 86

Riktlinjer för FoU-arbetet

- Genomgång av alternativ till KBS-3
- Förslag om bergrums-laboratorium

Fud- 95

- Program för inkapsling- och djupförvarsprojekten
- Uppföljning och forskning alternativa metoder
- Mall för säkerhetsrapporter

Fud-92-k

- Kriterier för platsval
- Program för inkapsling
- Program för säkerhetsanalyser

Fud - 92

- Plan för djup geologisk förvaring
- Start för lokaliserings-arbetet

Fud-98-k

- Beskrivning av nollalternativ och djupa borrhål
- Detaljerat program för platsundersökningar

Fud - 98

- Redovisning av alternativa lösningar
- Lokaliseringsunderlag och platsvalskriterier
- Systemanalys

Fud
1986

Fud
1989

1991

Fud
1992

Fud
1995

Fud
1998

SKB 1991

- Kunskap om barriärernas funktioner
- Behov av platsspecifika data

SKB:s forsknings- och utvecklingsprogram har pågått under lång tid

Fud - 04

- Fullskaleförsök vid Äspö och vid Kapsellab.

Fud-2007-k

- Säkerhetsanalys SFR
- Djupa borrhål

Fud -10

- Redo för ansökan
- Loma-program
- Metodik säkerhetsanalys

Fud -01

- Redovisning av alternativa lösningar
- Lokaliseringsunderlag och platsvalskriterier
- Systemanalys

Fud -07

- Avgörande steg för tillverkning och förslutning av kapsel
- Start samhällsforskning

Fud
2010

Fud
2007

Fud
2004

Fud
2001

SR 1997

- Samtliga referensplatser klarar myndigheternas säkerhetskrav
- Mer forskning om bränsleupplösning
- Utveckling av biosfärmodellering
- Mer kunskap om effekter på kapsel vid tektoniska rörelser

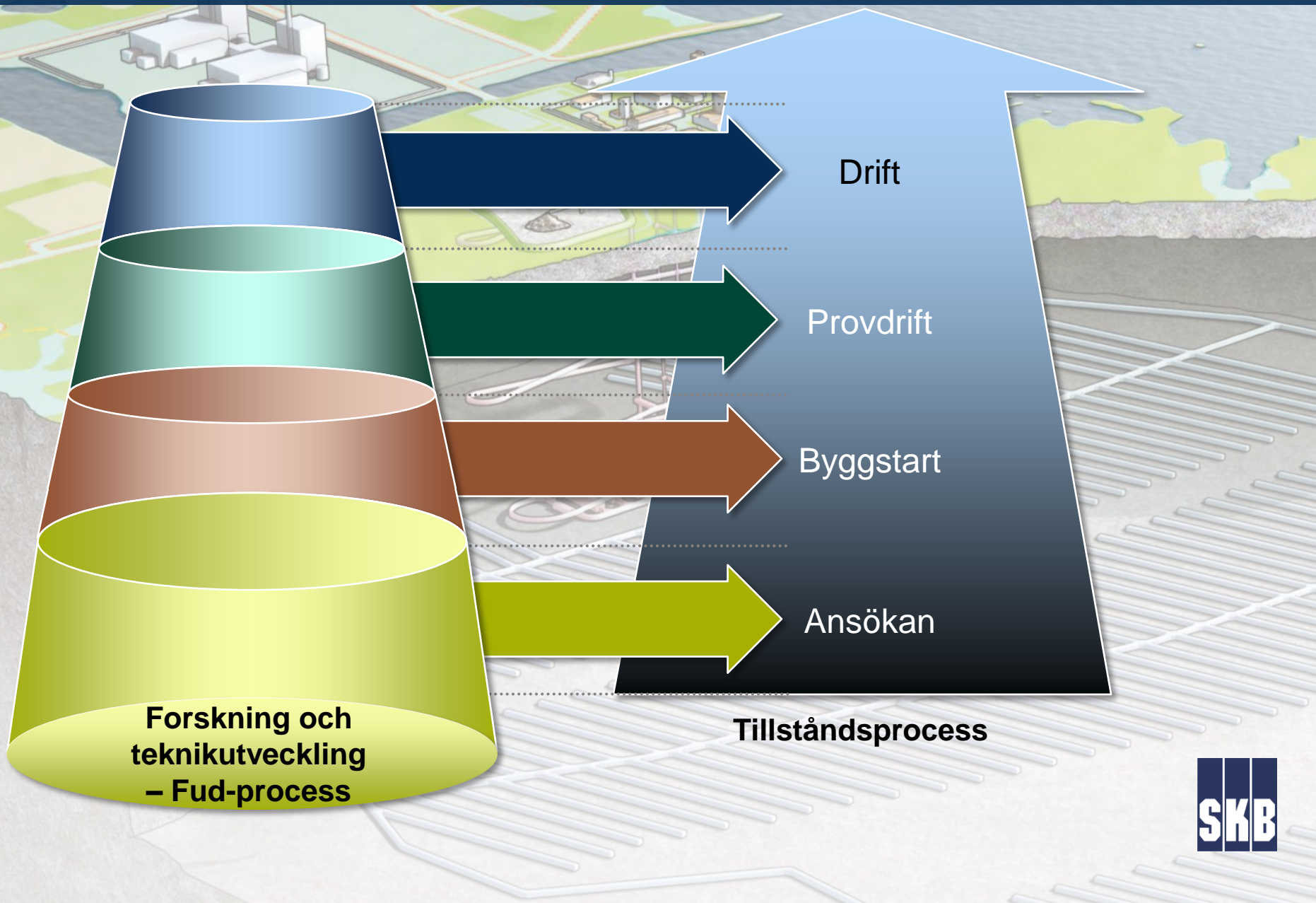
SR-Can

- Kapseln klarar kraven
- Fördjupad kunskap om hydrologi under istid krävs
- Påverkan på bentoniten

SR-Site

- Lämnas in i samband med ansökan
- Fullständiga platsspecifika data från Forsmark

...och kommer att fortsätta under lång tid

Forskningsområden

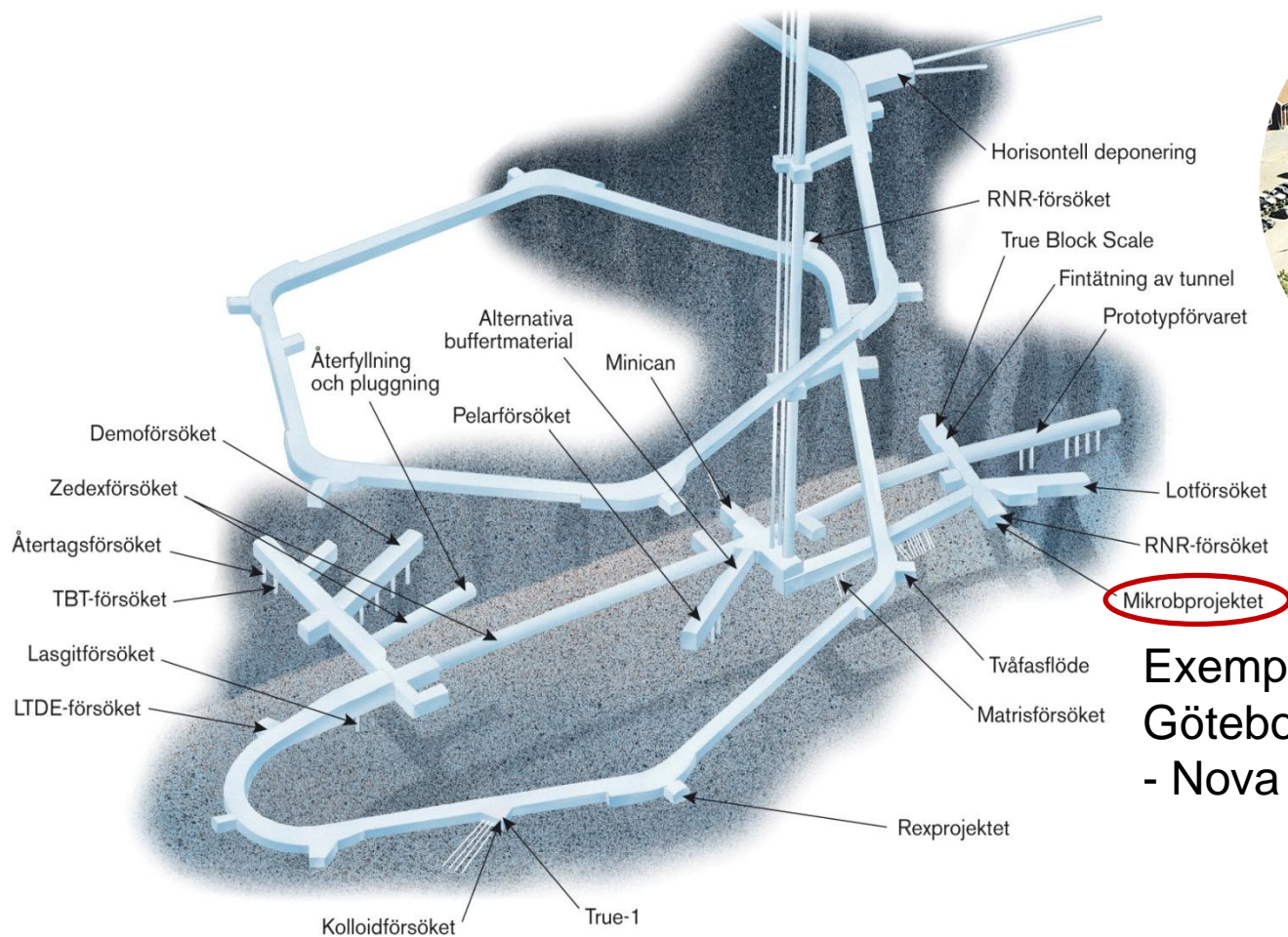
- Kopplat till förvarssystem

- Övergripande

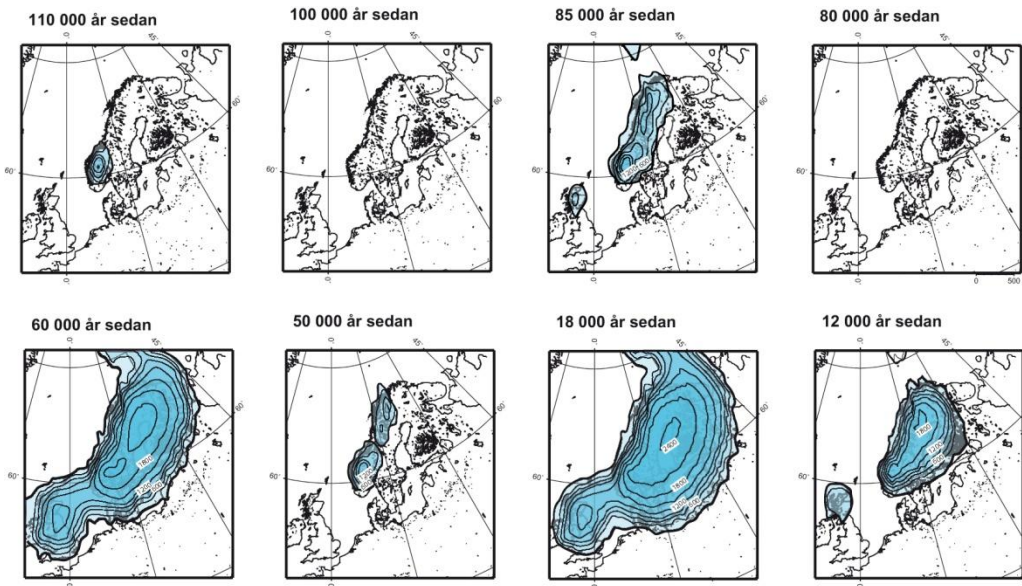
Äspölaboratoriet & Nova FoU

Exempel
Göteborgs universitet
- Nova FoU i Äspö

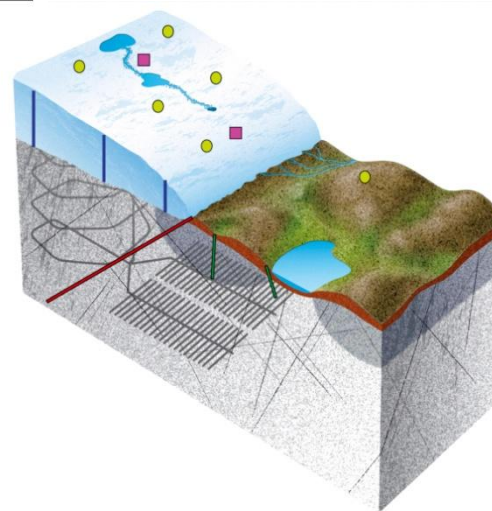

- Referensutveckling – upprepning av Weichsel

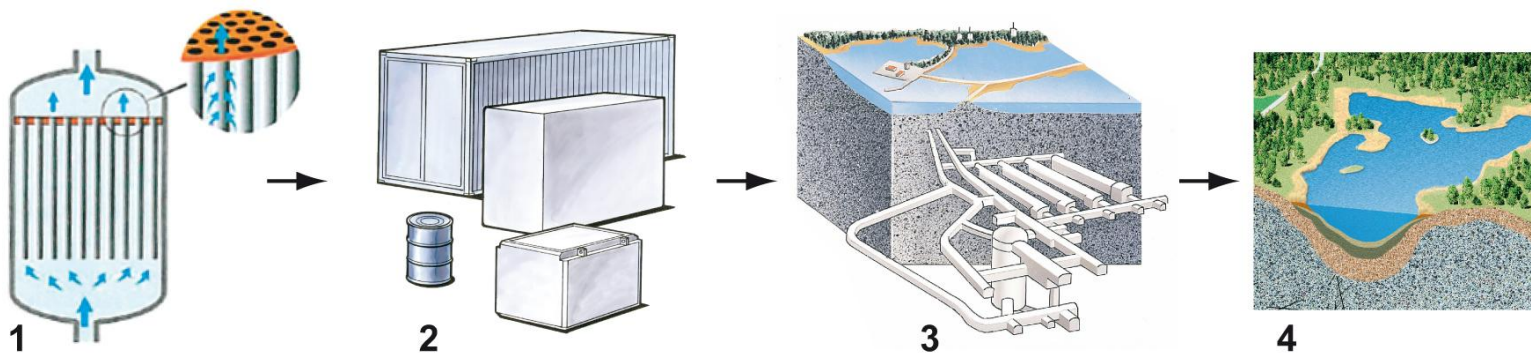
- Inlandsis-dynamik, glacial hydrologi
- Isostasi, strandlinjeförskjutning
- Permafrost
- Klimatvariationer

- GAP

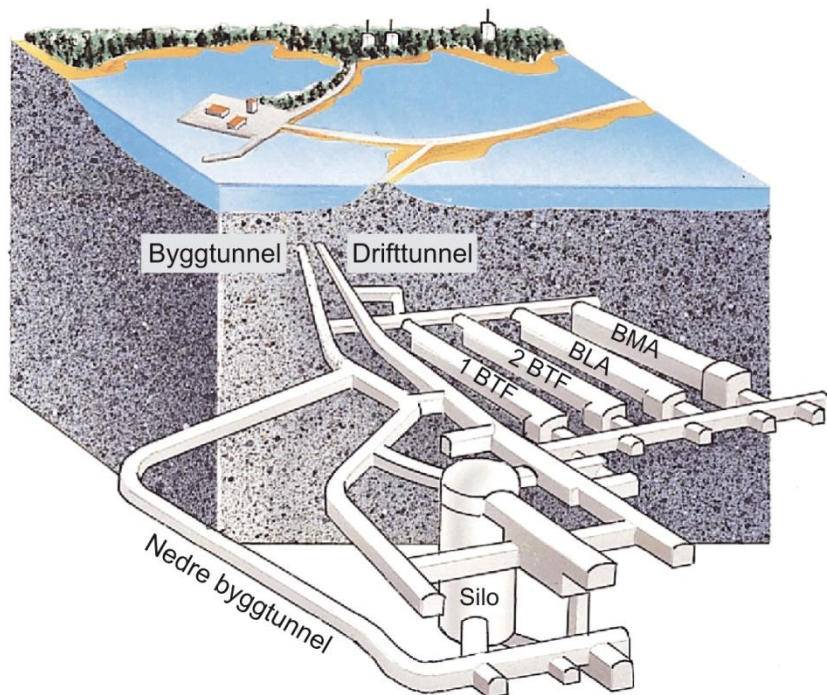
Kortlivat låg- och medelaktivt avfall

- För utbyggnadsprojektets säkerhetsanalys
- Exempelvis kol-14:

1. Upptag på jonbytarmassor
2. Deponerad aktivitet
3. Retardation i förvaret
4. Konsekvenser av hypotetiskt utsläpp

Tekniska barriärer i SFR

Fackinredd bergssal i SFR: Här förvaras medelaktivt avfall i fat eller kokiller.
Foto: Bengt O Nordin

Exempel:

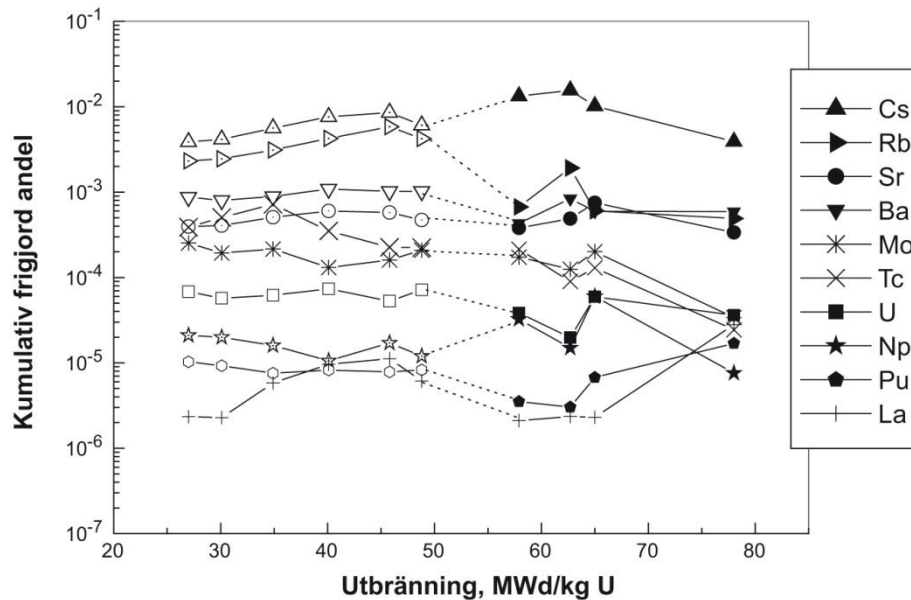
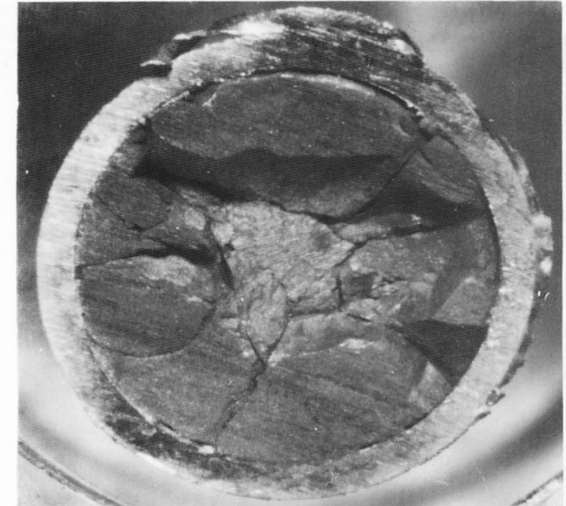
- kemisk cement- och betongdegradering: två nya omfattande projekt
- Sorption - närvaro av organiska komplexbildare

Använt bränsle

- Bränsleupplösning
- Gapinventarium

Effekt av högre utbränning?

Mekanismer –
processer vid bränsleytan

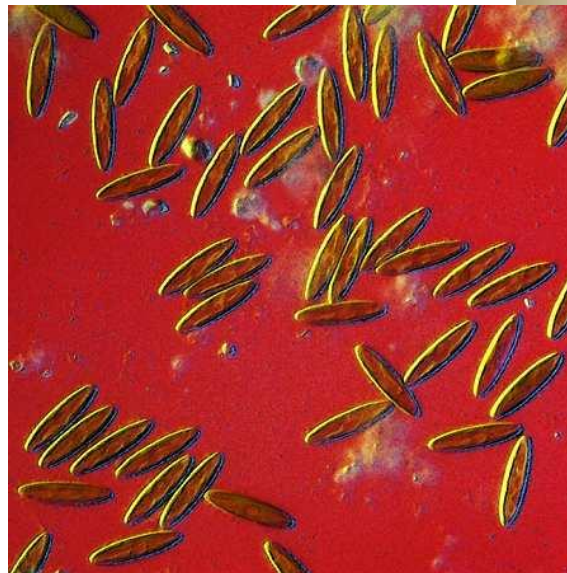

Kapseln som barriär

Olika typer av:

- Deformation
- Korrosion

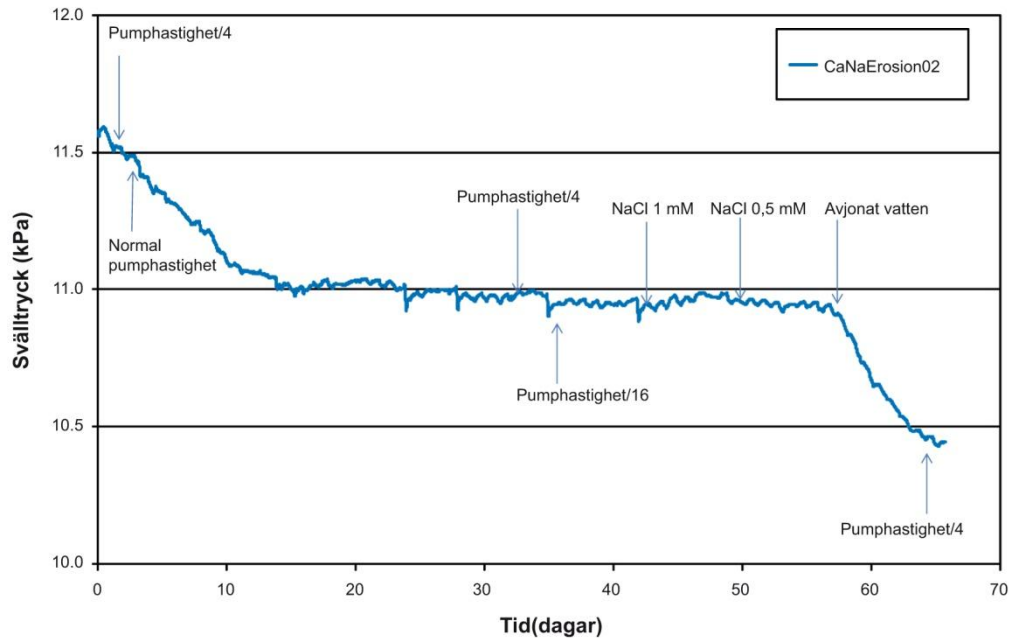

Mikrober

Naturlig kopparklump

Buffert & Återfyllning I

- Exempel på processer:
- Vattentransport omättade förhållanden
- Kolloidfrigörelse/erosion
- Gastransport
- Mekaniska processer

Samband mellan bildning av kolloidal sol och jonstyrka

Buffert & Återfyllning II

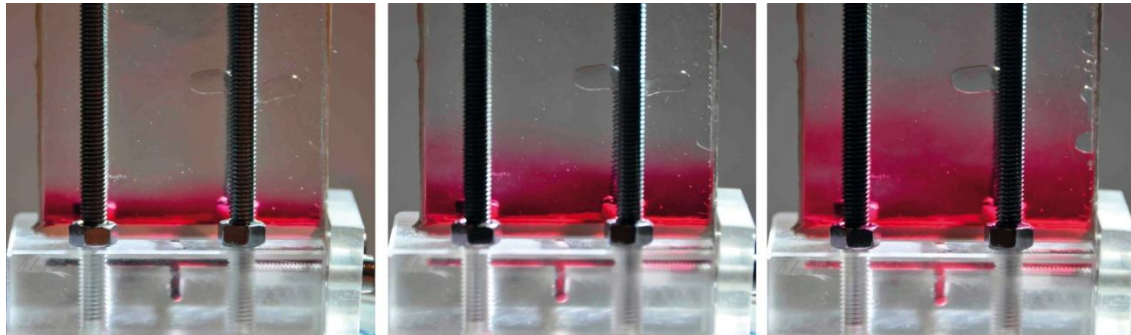
- Cementering
- Montmorillonitombildning
- Järn-bentonit-interaktioner
- Diffusion

Reaktionszon mellan järn och bentonit (ABM-försöket, Äspö)

Cementering: Effekt av temperatur undersöktes på bentonitkutsar i enaxliga tryckförsök

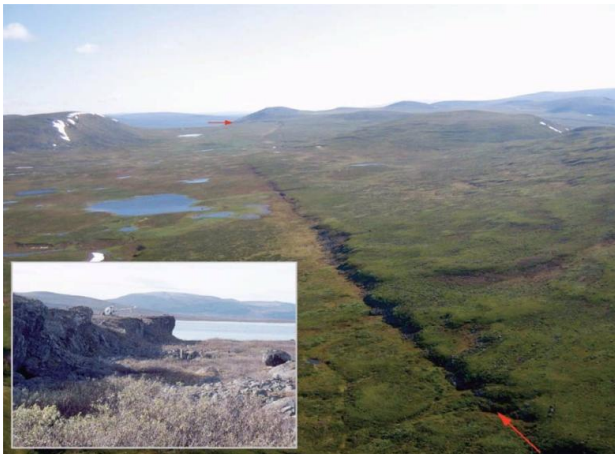

Preliminär studie av diffusion av ett färgämne.

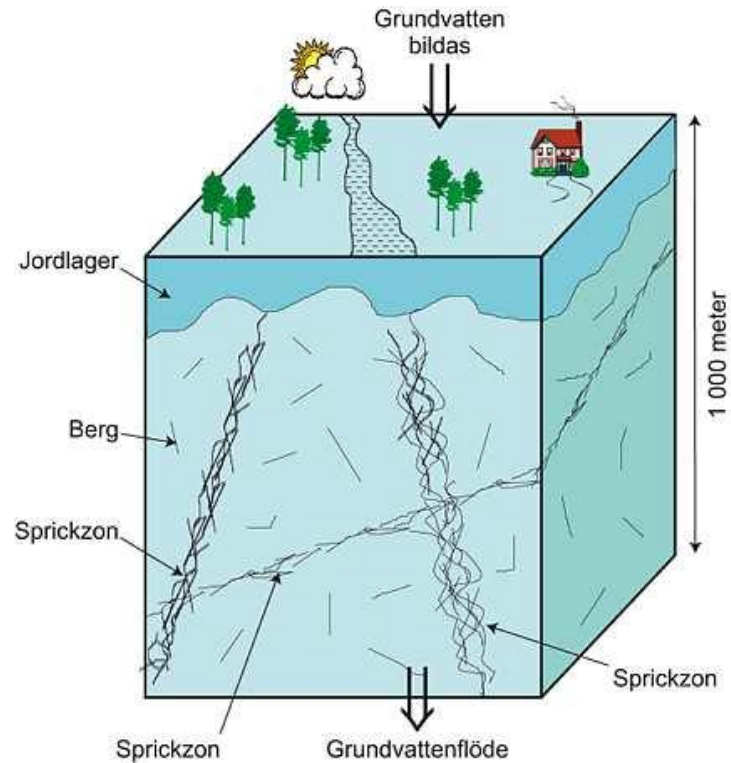
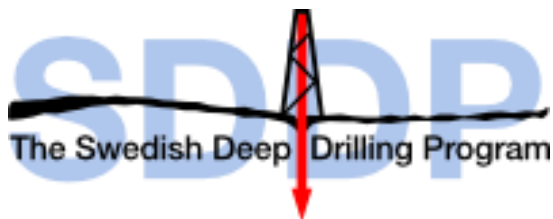
Geosfären

Exempel på processer:

- Mikrobiella processer
- Grundvattenströmning
- Rörelser i berget och sprickbildning
- Reaktionen med berget – grundvattenkemi

Pärvie-förkastningen (foto: R. Lagerbäck and B. Lund)
Postglacial Fault Drilling Project (PFDP)

Exempel på modellering:

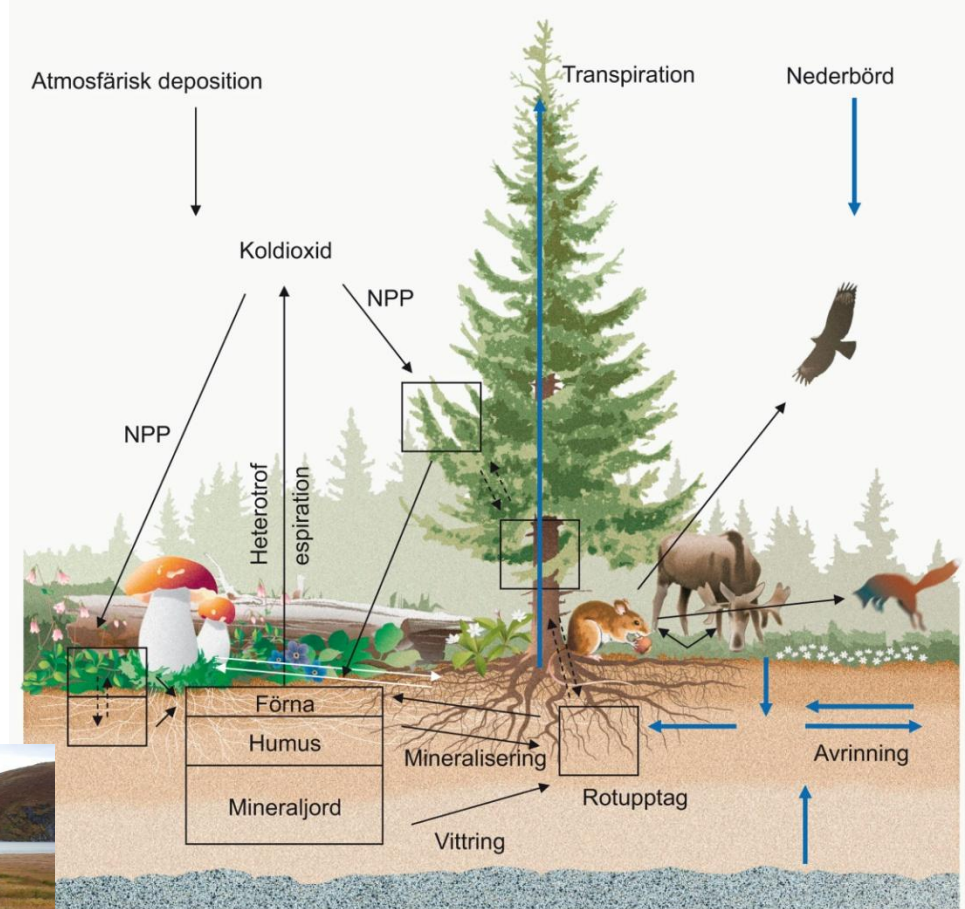
DFN – Discrete Fracture Network

THM-utveckling

Ytsystemet

- Terrestra & akvatiska ekosystem
- Biogeokemi
- Hydrologi och transport
- Långtidsvariationer
- Landskapsutveckling & avlagringar
- Radionuklidmodellering
- Samarbeten och informationspridning

- Separation & Transmutation
- Djupa borrhål

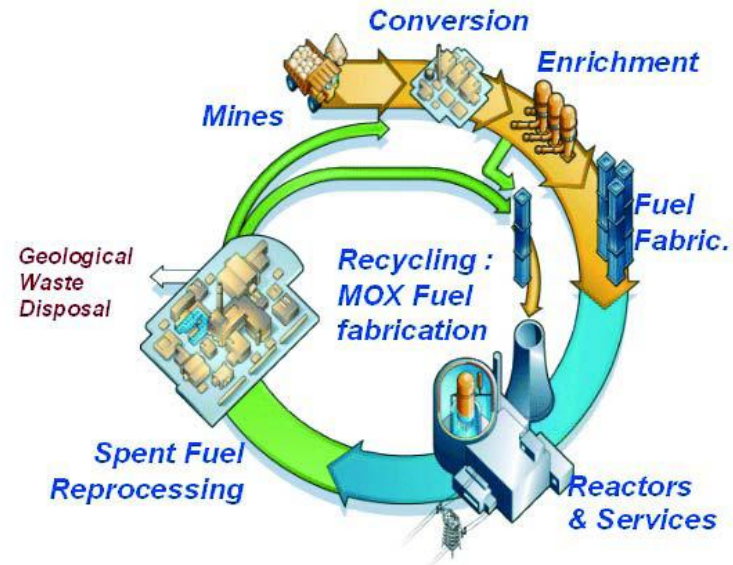

Bild från

Strategic Research Agenda

SNETP:

Sustainable Nuclear Energy Technology Platform

Vad påverkar den långsiktiga säkerheten?

Långsiktig säkerhet

